Béres Attila

Kagylók zenéje, óceán

hangjáték, részletek

Csomiszló: Amikor a Práter utcán az Illés utca felől jöttek a tankok, és a fiatal szabadságharcosok nem tudták elsütni a páncéltörő ágyút, oda-ugrottam. Be a csomiszlót a csőbe, töltök, irányzék, és kilőttem a tankot. Tanúim vannak rá.

Pidmann: Bizony, látták sokan. Én is majdnem ott voltam, csak a feleségem szívbeteg.

Apa: Azóta hívják Csomiszlónak. Folyton hőbörög. Villamoskalauz.

Csomiszló: Nekem szólt, Béres úr?

Apa: Csak nehogy bajunk legyen, ha valakik újrakezdik.

Takács: Ki kezdené? Jézus Krisztus azt mondta a háborgó tengeren: mit féltek, tik kicsinyhitűek!

Pidmann: Ez beszél a Jézus Krisztusról?! Ez a Takács lakógyűlésekkel dresszírozta az egész házat! Ennek volt a legnagyobb pofája, kinyalta a seggüket. Röpgyűléseket tartott!

zenei effekt

Takács: Ha új világ lesz is, ha mondjuk, megszűnik a házbizalmiság, ugye én mindig lojális voltam a lakókkal, igazolhatják, egyébként mérnök vagyok.

Apa: Mérnök. Ilyen lábbelivel?

Takács: Kohómérnökre az új világban is szükség lesz.

Szalai: Gyorstalpaló! Mondja már meg nekem, hány kohó van Pesten?

Csomiszló: Nem kell felhánytorgatni. Vér nem tapad a kezéhez. Az új világban igazság és rend lesz.

zenei effekt
eredeti rádió hangfelvétel bejátszás, Nagy Imre

„Itt Nagy Imre beszél, a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke. Ma hajnalban a szovjet csapatok támadást indítottak fővárosunk ellen azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy megdöntsék a törvényes magyar demokratikus kormányt. Csapataink harcban állnak!”

zenei effekt

Csomiszló: Szent háborúban legyőzzük a Góliátot.

Apa: Anya, fogd a bőröndöt, Gyuri, az ágyneműt, Öcsi, a petrofórt.

Anya: Mit akarsz a petróleumfőzővel?

Apa: Megyünk a pincébe, Anya! A sparheltot nem vihetem le.

Pidmann: Csak nem félsz, János? A kultúrnyugat nem tűri ezt a gyalázatot! Öt percen belül itt vannak az ENSZ-csapatok!

Csomiszló: Több nyelven bemondták: Hilfe, hilfe, hilfe!

Apa: Én a pincében várom meg a kultúrnyugatot.

Pidmann: Iparos létére nincs a Béresben semmi előrelátás. Suszter.

Szalai : Iparos létére nincs magában semmi előrelátás, Béres úr!

Apa: Anya! Cukor, krumpli, hagyma, só, lekvár, szalonna.

Anya: Most? Éppen egy kis fánkot sütök.

Apa: Hát megyünk a pincébe.

Anya: Mi lesz a csörögefánkkal? Pont egyedül nekünk kell a pincébe menni?

Apa: Ne félj, jön a többi is, nem győzik kivárni a kultúrnyugatot. Az orosz előbb ér ide. …

zene

Gyuri: Büdös van itt a pincében.

Takácsné: Ne adjon neki krumplit, Béresné. Aranyuk is van. Lisztet halmoznak. Tudom, békeidőben belátok a konyhájukba.

Anya: Egy kis krumpli nem a világ, nem vág a sárba.

Gyuri: Úgyis petróleumos.

Takács: Maguk se viszik semmire. Ezek egész éjjel kolbászt ettek, maga meg krumplit ad nekik.

Holló néni: Hallották, hogy a Gömöriné lenyelte az aranyfogát? Hogy ne kelljen odaadni a szabadságharcosoknak. Most minden nap bilibe csinál és kotorja. Csak nehogy megtalálja, mielőtt bejönnek oroszok. Akkor megint lenyelheti.

Pidmann: Az kérem kizárt. A nyugat azt nem engedi. Ejtőernyősök jönnek.

Anya: Gyuri, hova mész már megint.

Gyuri: Csak a Pistával az Üllői útra. Ha én nem hozok krumplit, éhen hal az egész ház. …”

zenei effekt

Pidmann-né: Ezek a férfiak mindig hősködnének. De nekem nem kellenek hősök. Nekem elég volt az öt év hadifogság. Úgy jött haza, még gyerekünk se lett aztán.

Takácsné: Ki tudja, mi van az utcákon. A konyhában tartom a keresztet, az uram Sztalinja a szobában, a spájzban meg nincs egy szikra zsír...

zenei effekt
eredeti rádió hangfelvétel bejátszás, Kádár János

„Munkások! Dolgozó parasztok! Értelmiségiek! Fiatalok! Katonák és tisztek! Csatlakozzatok a Magyar Forradalmi Munkás Paraszt Kormányhoz! Haladéktalanul vegyétek fel a munkát.”

elúszik

Takács: Mindenki hallotta? Haladéktalanul vegyétek fel a munkát.”
A karhatalom mindenütt ott van. Konszolidál.

Pidmann: Körbejárnak, melyik üzlet nem nyitott még ki.

Szalai: Akkor végünk, ha a Béres tovább makacskodik.

Csomiszló: Béres bajtárs, én tisztelgek minden hősiesség előtt. Én, aki oltottam a lángoló szovjet harckocsit a Práter utcában...

Szalai: Maga nem oltott, hanem lőtt. Ezért hívják Csomiszlónak.

Csomiszló: Nézőpont kérdése. Nem ez a lényeg. Hanem hogy arra kérem Béres urat, hogy gondoljon a családjára.

Pidmann: Meg a lakókra.

Csomiszló: Meg az ártatlan lakókra. Nyissa ki a boltot, vegye fel a munkát.

Pidmann: János, gondolj a lakókra! Nyisd ki a műhelyt.

Apa: Nem.

Szalai: Szaktárs, nyisson ki. Nem maradhat zárva egy suszteráj. A cipész olyan mint a tűzoltó ...

Takács: Bölcsőtől a koporsóig...

Apa: Asztalosnak nem vagyok szaktárs!

Takács: Béres úr, nyissa ki a műhelyt, vegye fel a munkát.

Apa: Nincs az az isten. Engem kiégettek, az egész műhelyem kiégett, egy sarkalásra való anyag nem maradt. Nekem kártérítés kell.

Takács: Ez nem normális. Felkoncolhatnak minket miatta.

Apa: Mit mondok a kuncsaftnak, ha jön, hogy beadta a cipőjét sarkalásra októberben, decemberre meg nincs meg a cipő se. Csak a csatja! Eredeti rézcsat. Azért én felelek, kérem!

Szalai: Ez nem normális, ez nem normális. Mindenütt vér! A átszóterek temetők!

Apa: Erről van szó.

Csomiszló: De hát itt volt egy forradalom!

Takács: Ellenforradalom! Itt a röpcédula.

Apa: Az a kuncsaftot nem érdekli! Állítsák helyre az üzletemet.

Pidmann: De hát kicsoda?

Apa: Aki kiégette.

Takács: Béres úr, legyen reálpolitikus.

Apa: Én legyek reálpolitikus, mikor mozsárágyúval kilövik a szuszter-műhelyt!?

Csomiszló: Pardon, páncéltörő gránáttal.

Takács: De tudja, de tudja, talán maga volt?

Csomiszló: De bajtársak, én nem lőttem valójában egyet se!

Apa: Egy hétig feküdt két halott orosz katona a műhelyemben. Miért, kérdem én, miért pont én … mért, mért, mért mindig én?

Szalai: Halkabban, az istenért! Mindenkit elvisznek Szibériába.

Takács: Megerőszakolnak, felkoncolnak...

Pidmann: Ezek tatárok, azt se tudják, hol vannak. A Szuezi-csatornát keresik!

Apa: Nem nyitok ki!
Pidmann: A történelem szava, János! Halld meg a történelem szavát!
Apa: *(suttogva kiabál)* Szarok a történelemre!

zenei effekt
Egyre erősebb zúgás

Szalai: Ez nem a tenger zúgása, ezek repülők. Bombázni fognak?
Takács: Konszolidáció van, kérem, már konszolidáció. Már mindenki felvette a munkát, kivéve a Béres susztert a Práter utcában.
Csomiszló: Szalai, maga rosszul hall, nem repülő. ezek tankok. Dehát hova jönnek még? Ez egy kicsi ország. Ide már nem férnek! Megtelt!

zenei effekt

Anya: Végre, legalább feljöttünk a pincéből. A saját ágyamban alhatok.
Gyuri: Pokrócok alatt. Minden ablak betört.
Apa: Gyurka, aludj! Hallottad, Anya? Megállt egy autó.
Anya: Nem hallottam.
Apa: Ezt is irigylik. Hogy utcai lakásom van. Hallom, ha megáll egy autó.
Anya: De nem állt meg semmiféle autó.
Apa: De ha megállna, hallanám. Elvégre autón járnak ezek is.
Anya: Kik azok az ezek? Kik járnak manapság autón?
Apa: Akik elvitték még a Rihó gyerekeket is. A tíz éven felülieket. Összeszedték.
Anya: Ki szedte volna össze pont a Rihó gyerekeket?
Apa: Hát a pufajkások. A karhatalom. Azt hiszed, nem maradt meg az ÁVÓ? Megmondom, megmaradt. Csak most pufajkát hordanak, ezért pufajkások. Még hogy nyissak ki?! Hülyék ezek.
Anya: Mit mondasz? Én már azt se értem, mért kell befőttön aludnom.
Apa: Mert az ágyba dugtuk a vésztartalékot. A Fellneréktől tanultam még a háború idején.
Anya: Hát ha odajutunk, akkor már sütheted a körtekompót tartalékot. Egyáltalán, mért csináljuk ezt?
Apa: Ezek itt a házban, az iparosok, azt akarják, hogy nyissak ki. Azok meg ott, a pufajkások, a műhelynél, lesik, mikor nyitok ki, hogy elkaphassanak.
Anya: Ne kiabálj, az istenért, éjszaka van.
Apa: Nem kiabálok, csak erős a hangom.
Anya: Mért kapnának el egy susztert?
Apa: A nem suszterokat mért kapják el? Nálam feküdtek azok a halott orosz katonák. Tehetek én róla? De nem kérdezik. Negyvenötben sem kérdezték, amikor beleszartak a fazekunkba. Most mit csináljak?
Anya: Nem tudom. Aludjunk.

Apa: Engem elkaphatnak az orosz katonák miatt. De a Csomiszló lőtt is! A Takács kirabolta a drogériát.

zenei effekt

Apa: Disszidálni kéne.

Anya: Én nem megyek sehova. Eddig is éltünk, eztán is élünk. Én nem kezdem újra.

Apa: Mindig nekünk kell újrakezdeni. Te hova mennél a legszívesebben?

Anya: Kecskemétre. A szüleimhez.

Apa: Ott van a legtöbb orosz! A repülőtéren a lököseikkel. Kecskeméten már nincs is magyar. Csak orosz csapatok. Oda nem megyek. Talán Svájc jó lenne. Ott jó bőrök vannak.

Öcsi : Ausztrália.

Anya: Látod, fölébredt a gyerek.

Apa: Mit beszélsz, öcsi?

Öcsi: Ausztráliába kell menni, ott a tenger, és oda megy mindenki a házból.

Apa: Látod, Anya! Micsoda emberek! Mindenki? Ha ők odamennek, én itthon maradok. Látod, Anya, hát ez lehetetlenség, hogy mindenütt ott vannak, hogy még disszidálni se hagyják az embert nyugodtan!

zenei effekt

Apa: Hát döntöttetek, Feri?

Pidmann: A szomszéd házban már jártak. Párban: egy pufajkás, egy detektív. Én öt évig voltam fogságban semmiért. Isten áldjon, János. Megyek, vár a teherautó. Van még rajta hely...

Anya: Mi senkinek se vétettünk. Mi csak élünk. Ahogy hagyják. Ezért nem bánthatnak.

Pidmann: Öcsi, gyere ide, fogd! A tied.

Öcsi: A kagyló. A tenger hangja. Nekem adja a Feri bácsi?

Pidmann: Vigyázz rá, el ne törjön!

Apa: Vigyázz rá.

Öcsi: Tudom, el ne törjön.

Apa: Fenéket. Holnapután hazajön ez a marha, és képes lesz visszakérni.

zenei effekt

Apa: *suttog* Na, mit mondtam! Megmondtam: egy detektív, egy pufajkás.

Detektív: Magának már rég fel kellett volna venni a munkát!

Pufajkás: Ki kellett volna nyitni a szuszterműhelyt.

Apa: Nincs is rajta ajtó. Nincs mit kinyitni. Kiégett.

Pufajkás: Nana! Tudja maga, miről beszélünk. És a rádió?

Detekív: Philips?

Pufajkás: Szabadeurópa?
Anya: Az ágy alatt tartjuk. Rossz. Csak recseg.
Detektív : Szóval ki akart itt disszidálni a házból?
Apa: Hát ki akart itt disszidálni? Belelátok én a más fejébe?
Anya: Mi itthon vagyunk, kérem. Nem megyünk sehova.
Pufajkás : Nana! És mit csináltak az ellenforradalomban?
Anya: Hát ültünk a pincében, mit csináltunk volna?
Pufajkás : Semmi rablás, semmi fosztogatás? Fegyveresen részt vett valaki a házban? Lőtt valaki?!
Apa: Hát mi nem tudunk semmit.
Anya: Itt nem lőtt senki!
Detektív: Ezeket a tárgyakat a vizsgálat idejére lefoglaljuk.
Apa: Hát foglalják csak! Horgászbot. Térkép.
Anya: Iskolai térkép, tanagyag.
Detektív: Iránytű!
Anya: Az úttörő szakkörben kapták. Jutalom!
Detektív: Csak ne olyan magasról! Visszajövünk még.
Pufajkás: És ne féljen, ha visszajövünk, találunk is valamit!
Anya: A gyerek játékát is elviszik? Miféle emberek maguk?
Apa: Hallgass.
Anya: Rosszabbak a végrehajtónál!
Apa: Hallgass már!
Detektív: Visszajövünk!

zene